

Usnesení Nejvyššího soudu ČSR ze dne 31.01.1972, sp. zn. 6 Co 363/71, ECLI:CZ:NS:1972:6.CO.363.1971.1

Číslo: 57/1972

Právní věta: Péče o invalidní nezletilé dítě je náhradní dobou podle ustanovení § 7 odst. 1 písm. d) zákona č. 101/1964 Sb. /1/ jen tehdy, je-li dítě plně invalidní ve smyslu ustanovení § 20 odst. 3 téhož zákona. Za invalidní se považuje dítě, jde-li u něho z lékařského hlediska o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jenž by u dospělého zakládal plnou invaliditu. U dítěte školního věku nejde ovšem o neschopnost k výkonu soustavného zaměstnání, nýbrž o to, zda je dítě pro svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav neschopno připravovat se k budoucímu povolání nebo je schopno připravovat se k němu jen za mimořádných podmínek.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 31.01.1972

Spisová značka: 6 Co 363/71

Číslo rozhodnutí: 57

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Sociální zabezpečení

Předpisy: 99/1963 Sb. § 219 101/1964 Sb. § 7
§ 20

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 57/1972 sb. rozh.

Péče o invalidní nezletilé dítě je náhradní dobou podle ustanovení § 7 odst. 1 písm. d) zákona č. 101/1964 Sb. /1/ jen tehdy, je-li dítě plně invalidní ve smyslu ustanovení § 20 odst. 3 téhož zákona.

Za invalidní se považuje dítě, jde-li u něho z lékařského hlediska o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jenž by u dospělého zakládal plnou invaliditu. U dítěte školního věku nejde ovšem o neschopnost k výkonu soustavného zaměstnání, nýbrž o to, zda je dítě pro svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav neschopno připravovat se k budoucímu povolání nebo je schopno připravovat se k němu jen za mimořádných podmínek.

(Usnesení Nejvyššího soudu ČSR z 31. 1. 1972, [6 Co 363/71](#))

Krajský soud v Hradci Králové potvrdil rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení v Praze, jímž byl

navrhovatelce přiznán plný starobní důchod v celkové výši 793 Kčs měsíčně. Soud prvního stupně neshledal důvodným opravný prostředek navrhovatelky, pokud se domáhala přiznání vyššího důvodu a uváděla, že její syn J. T., nar. 24. 4. 1944, potřeboval její stálou péči až do 30. 6. 1956, takže jí měla být započtena celá tato doba jako náhradní doba zaměstnání podle ustanovení § 7 odst. 1 písm. d) zákona č. 101/1964 Sb., byla jí však započtena jen doba do 24. 4. 1950. Podle názoru soudu prvního stupně nešlo u tohoto syna navrhovatelky od jeho šesti let o plnou invaliditu, když mohl navštěvovat zvláštní školu, později učňovskou školu a vyučit se zahradníkem. Soud prvního stupně vycházel zejména ze znaleckého posudku krajské posudkové komise sociálního zabezpečení v H. K. ze dne 14. 7. 1971.

Proti usnesení soudu prvního stupně podala navrhovatelka odvolání a navrhla, aby přezkoumávané rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení bylo zrušeno, protože jí měla být započítána jako náhradní doba celá doba péče o syna J. T. od jeho narození až do 30. 6. 1956.

Nejvyšší soud ČSR rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 7 odst. 1 písm. d) zákona č. 101/1964 Sb. je náhradní dobou také doba, po kterou žena pečovala o dítě ve věku do tří let anebo o invalidního nezletilce, který potřeboval stálé péče a nebyl umístěn v ústavu sociální péče. Uvedená právní úprava vychází z toho, že invalidní dítě starší tří let, které není umístěno v ústavu sociální péče, potřebuje zpravidla rovněž stálou péči své matky právě z toho důvodu, že je invalidní. Jde tu jen o plnou invaliditu ve smyslu ustanovení § 20 odst. 3 zákona č. 101/1964 Sb., jak je to vyjádřeno i v důvodové zprávě k tomuto ustanovení. Za invalidní se považuje tedy dítě, je-li z lékařského hlediska nepochybné, že jde u něho o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav takové závažnosti, že by u dospělého zakládal plnou invaliditu. U dítěte školního věku nepřichází ovšem v úvahu hledisko neschopnosti vykonávat soustavné zaměstnání, nýbrž nutno přihlížet k tomu, zda je dítě pro dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav neschopno připravovat se k budoucímu povolání nebo je schopno připravovat se k němu jen za mimořádných podmínek; přitom je třeba přihlížet k povaze nemoci, její dynamice i prognóze a k závažnosti funkčních poruch.

V projednávané věci jde jen o to, zda navrhovatelce má být nad rámec předškolního věku jejího syna J. T. započítána jako náhradní doba také doba od 24. 4. 1950 do 30. 6. 1956, kdy ukončil učňovskou školu. Posouzení této otázky musí vycházet ze zjištění o tom, zda syn navrhovatelky byl v uvedené době invalidní a zda z tohoto důvodu potřeboval stálou péči navrhovatelky.

Podle názoru odvolacího soudu měl soud prvního stupně pro řešení otázky invalidity syna navrhovatelky dostatečný skutkový podklad ve znaleckém posudku krajské posudkové komise sociálního zabezpečení v H. K. ze 14. 7. 1971, jenž vyzněl jednoznačně tak, že po dovršení věku šesti let nesplňoval syn navrhovatelky podmínky plné invalidity. Tento znalecký posudek se shoduje se závěrem, k němuž dospěla i okresní posudková komise sociálního zabezpečení v H. B. a vychází z toho, že plnou invaliditu nezletilce nelze uznat zejména s přihlédnutím k tomu, že navštěvoval zvláštní školu a po absolvování učňovské školy se vyučil zahradníkem.

Citovanému ustanovení § 7 odst. 1 písm. d) zákona číslo 101/1964 Sb. odpovídá, aby matky, které pečují o invalidní nezletilé dítě, požívaly co do započtení náhradní doby z důvodu péče o dítě stejných výhod jako ženy, které pečují o dítě ve věku do tří let, jen tehdy, je-li dítě odkázáno na její stálou péči a kdy žena z tohoto důvodu zpravidla nemůže být zaměstnána.

Není-li u syna navrhovatelky splněna podmínka plné invalidity po dobu jeho školního věku, pak je ovšem nerozhodné, zda byla či nebyla splněna další podmínka ustanovení § 7 odst. 1 písm. d) zákona č. 101/1964 Sb., zda totiž tento nezletilec, který nebyl umístěn v ústavu sociální péče, potřeboval

stálou péčí navrhovatelky či nikoliv. Na správnosti závěru soudu prvního stupně nemění nic ani lékařské vyjádření ze 4. 10. 1971, založené ve spise, podle něhož syn navrhovatelky „potřeboval zvýšenou péčí i v době školní docházky, neboť v této době ještě neexistoval rehabilitační ústav pro onemocnění té povahy, jež měl pacient“. Zvýšená péče je jiný pojem než stálá péče; potřeba zvýšené péče ještě neznámá, že invalidní nezletilec potřeboval stálou péčí ve smyslu shora citovaného zákonného ustanovení. O stálou péčí nejde v tom případě, kdy určitou část výchovy a tím i péče o nezletilce nese škola jako výchovné zařízení státu (srov. ustanovení § 30 zák. o rod.), jak tomu bylo i v projednávané věci, když syn navrhovatelky po dosažení šesti let navštěvoval zvláštní školu a pak učňovskou školu.

Odvolací soud dospěl proto k závěru, že soud prvního stupně posoudil věc správně a v souladu se zákonem a jeho rozhodnutí potvrdil (§ 219 o. s. ř.).

1) úplné znění zákona se změnami a doplňky bylo vyhlášeno pod č. 5/1972 Sb.